

24.02.2022

Er Danmark klar med nabohjælp til Ukraine - også når det gælder flygtninge?

I den hidtidige debat om Ruslandskrisen har flygtningeaspektet været stort set fraværende. Er Danmark også på dette område klar til at udvise solidaritet med Ukraine – og lande som Polen og Slovakiet?

Skrevet af

Lykke Friis

✉ lykke@thinkeuropa.dk

Tidligt torsdag morgen indledte Ruslands præsident Vladimir Putin med udenrigsminister Jeppe Kofods ord et "afskyeligt angreb" på Ukraine. En grundpille fra 1989 om, at grænser ikke ændres ved hjælp af militær magt, er derfor under angreb. Det vil uden tvivl udfordre NATO's og EU's medlemsstater i mange år frem.

Her og nu afkræver Putins angreb imidlertid nogle helt akutte svar: Hvor hårde sanktioner er EU villig til at iværksætte over for Rusland, og hvordan kan EU bedst muligt assistere Ukraine? Inden torsdagens angreb har meget af diskussionen i medierne drejet sig om bl.a. militær hjælp til Ukraine og energisanktioner over for Rusland. Tænk blot på kansler Scholz' beslutning om ikke at ville give grønt lys til Nord Stream 2-gasledningen. Med Putins angreb er der desværre også en anden dimension, der for alvor rykker op på dagsordenen: Hvordan kan Europa hjælpe de mange hundredetusinde ukrainerne, der vil forsøge at komme i sikkerhed for Putins bomber?

Hvis der er to lande, der længe har været på bølgelængde inden for EU's flygtningepolitik, er det Østrig og Danmark. I den forbindelse er det opsigtsvækkende, hvad kansler Karl Nehammers udtalte sent onsdag aften. Få timer inden Putins angreb gik Sebastian Kurz' afløser på tv og meldte sig klar til at modtage flygtninge fra Ukraine: "Når det gælder Ukraine, er det en anden situation end med lande som Afghanistan. Her er der tale om naboer". Og han fortsatte: "Når en nabo bliver truet, så gælder det om at hjælpe solidarisk".

I første omgang vil Nehammer hjælpe i nærområderne. At dømme efter erfaringerne fra Ruslands annektering af Krim i 2014, vil størstedelen af en mulig flygtningestrøm nemlig søge mod Ukraines naboer med Polen som hoveddestination. Men da presset måske hurtigt kan blive omfattende, er Nehammer også parat til at hjælpe i Østrig. Samme toner har også de seneste dage lydt fra lande, der normalt er på Østrigs linje. Polen regner med at skulle tage imod op imod 1 million flygtninge, mens Rumæniens forsvarsminister har nævnt tallet 500.000 – afhængigt af, hvor omfattende Ruslands militære angreb udvikler sig. I sidste uge vurderede tyske eksperter, at tallet til Tyskland kan svinge mellem 260.000 og 1.3 million. Som den første delstat har bystyret i Berlin oprettet en egentlig krisestab for flygtninge. I Polen er forberedelserne også fremskredne. F.eks. har Lublin i det østlige Polen gjort klar til 10.000 flygtninge.

Men det er ikke kun medlemsstaterne, der har fokus på de mulige flygtninge. Det gælder i høj grad også EU-systemet. En nødplan for at håndtere en flygtningestrøm er ganske enkelt en del af det nødvendige kriseberedskab – lige fra fælles sanktioner,

støtte i og omkring Ukraine over alternativer til russisk gas. Det hænger også sammen med, at en flygtningestrøm påvirker EU-landene forskelligt og dermed kan kræve, at EU-landene kommer hinanden til undsætning.

I den hidtidige danske debat om Ruslandskrisen har flygtningeaspektet været stort set fraværende. En forklaring kan være, at Danmark har et forbehold over for EU's flygtninge- og asylpolitik. Spørgsmålet er imidlertid, om Danmark efter torsdagens "mørke dag" (som Olaf Scholz har kaldt den) ikke hurtigt vil blive afkrævet et svar. Er Danmark også på dette område klar til at udvise solidaritet med Ukraine – og lande som Polen og Slovakiet? Kort sagt: Er statsminister Mette Frederiksen ligesom sin kollega Karl Nehammer klar til "nabohjælp", f.eks. ved at optage et kontingent af flygtninge uden om EU?